

"Medicinalia från
C.W.Scheeles apotek".
: [Köping]

Holmgren, Axel Wilhelm

46 L h Br. Köping

National Library
of Sweden

Med.
Farm.
Apot.
Särsk.
(Bor.)

”Medicinalia från C. W. Scheeles apotek”.

Helt visst har denna mycket förtjänstfulla uppsats i vägledningen för den farmaceutiska avdelningen i Nordiska museet kostat sin upphovsman, apotekaren Axel Kockum, ett ganska mödosamt och tidsödande arbete, ty givetvis ha många källor måst anlitas för dess fullbordande.

Alla namn och droger ha fått sin nöjaktiga förklaring, dock finna vi å sid. 66 — 9 raden nedifrån — ett undantag, ett drognamn, vars betydelse författaren ej lyckats utreda.

Den som vill roa sig därmed kan ju söka lösa gåtan. För min del anser jag namnet, sådant det å kärlet förekommer, bero av feltextning.

S. Cm Iberweis skall antagligen vara *Sem. Iber(we)is* = *Iberis*. Förmodligen har skriften efter vilken textningen skedde varit mindre tydlig och *em* i *Sem.* varit mer än vanligt, i samma ord, avlägset från *S*, och *e* varit så öppet att det kunde tydas som *c*. Det finnes ju ett ganska gott stöd för mitt antagande då stort *I* följer omedelbart efter *m*. Huru *we* inkommit i ordet är däremot en hårdare nöt att knäcka.

Man kan ju också tänka sig att textningen vid detta tillfälle skett efter diktamen och felet därigenom lätt uppstått, utan att vid tillfället ha observerats av vederbörande. Sedan fick det passera.

Lepidium iberis L. (Cruciferæ) är en cirka 60 till 70 cm. hög ört som finnes från S. Europa upp till Sibirien.

Växten var känd redan i den grå forntiden och använd som ett hudretande medel vid reumatiska och andra lokala åkommor. *Plinius* tillskriver upptäckten av dess goda egenskaper en läkare vid namn *Damocrates*.

Även in i senare tider, om ej hos oss, ha de pulveriserade fröna, inblandade i salva, varit använda för ovan anförda ändamål. Invärtes verkar drogen irriterande, framkallande kväljning och diarré. Har haft användning mot bronchitis, urinsten, hudåkommor, vattusot och frossa. Dess medicinska värde, om den besitter sådant, har dock aldrig blivit fastställt.

Nog var det synd om de sjuka på Scheeles tid, ty av verk samma och pålitliga läkemedel var tillgången ringa, och nog kan man säga, att läkare- och apotekarekonsten på den tiden hade ganska stor likhet med humbug, om än omedveten.

Vi, som började yrket för 50—60 år sedan, erinra oss många av de nämnda, men nu helt försvunna, drogerna, förvarade i burkar eller lådor. Vad som ej så sällan då begärdes, bland andra märk-

Kungl. biblioteket

0 0000 000005127

värdiga ting, var även orm- och björnister, en kvarleva i folktron sedan gamla tider på dess underbara kraft, och fick grisen på den tiden vara både orm och björn.

Många och stora förändringar inom yrket ha skett under ett halvsekel, därom kunna vi gamla ge besked.

Framåtskridandet i allt har ej lämnat oss efter, men lugnet och friden fick dock ej följa med på vandringen framåt.

Odensbacken den 14. september 1916.

A. W. Holmgren.

